

„De tong der wijzen maakt de wetenschap goed; maar de mond der zotten stort overvloediglijk dwaasheid uit“ (vers 2).

„In het huis des rechtvaardigen is een groote schat, maar die de bestraffing waarneemt, zal kloekzinniglijk handelen“ (vers 6).

En zoo zouden we door kunnen gaan. Hetzelfde treft ons ook in uitspraken van onzen Heere Jezus Christus.

„Een iegelijk, die tot Mij komt, en Mijne woorden hoort, en ze doet is gelijk een, die het fundament van zijn huis legt op een steenrots; maar die ze gehoord en niet gedaan zal hebben is gelijk een mensch, die zijn huis op aarde bouwde zonder fundament“ (verkort weergegeven).

„De goede mensch brengt het goede voort uit den goeden schat zijns harten; en de kwade mensch brengt het kwade voort uit den kwaden schat zijns harten“.

„Zoo wie zijn leven zal zoeken te behouden, die zal het verliezen; en zoo wie het zal verliezen, die zal het in het leven behouden“.

De Schrift is er vol van.

Zoo ook hier in het tweede gebod: „Die de misdad der vaderen bezoek aan de kinderen tot in het derde en vierde lid dergenen, die Mij haten; maar doe barmhartigheid aan duizenden dergenen, die Mij liefhebben en Mijne geboden onderhouden“.

In het eerste gedeelte doet de Heere het ons verstaan, hoe de vaderen in hun zondigen ook het oordeel brengen over hun kinderen; in het tweede gedeelte, hoe degenen, die Hem vrezen en Zijne geboden onderhouden, voor hun kinderen tot een rijken zegen worden gesteld, daarin, dat de Heere hun barmhartigheid bewijst, zoo mild, zoo overvloedig, dat de stroom van zegen duizenden omvat.

Wat zouden een vader en moeder liever begeeren, dan dat het hunnen kinderen wel ging, in den vollen zin van het woord. Daarvoor hebben ze alles over; daarvoor zetten ze alles op het spel; daarvoor zijn zij altijd bezig. Ze onthouden zich allerlei genietingen; ze offeren er hun rust voor op; dat de kinderen een goede gezondheid genieten, een prettige jeugd hebben, goed gekleed gaan, het beste onderwijs krijgen, wat voor hen bereikbaar is; straks een ruim bestaan vinden in een goede betrekking, een geschikt en gelukkig huwelijk aangaan en kinderen krijgen — maar bovenal, dat ze den Heere vrezen. Tenminste, dat moet het eerste en meeste zijn.

Welnu — ieder ouder zal direct toestemmen, dat zij het niet in hun hand hebben, dit alles hun kind te geven of de doen geven: den een ontbreekt het aan geld, een ander aan wijsheid, een derde aan de gelegenheid enz. enz. En bovendien staat elk mensch machteloos als het er om gaat van een kind te maken, wat hij wil, dat het zal worden. De rijkste man kan van een onbegaafd kind geen rijkbegaafd kind maken; de sterkste vader een stijfkoppig kind niet meegaand maken; de liefste moeder haar lichtzinnige dochter niet den ernst des levens bijbrengen.

Maar hier in dit tweede gebod wordt ons de weg gewezen, dien wij hebben te bewandelen, opdat onze kinderen barmhartigheid van den Heere zullen ontvangen. En, nietwaar, dan hebben ze alles; deze weg n.l., dat de ouders den Heere liefhebben en Zijne geboden onderhouden. En die weg staat voor ons allen open: voor de rijke vaders en moeders, maar even goed voor de armen; voor den man geschoold in de

opvoedkunde evengoed als voor de vrouw, die nauwelijks van opvoedkunde heeft gehoord; voor hen, die slechts één kind hebben, ook voor die veel kinderen van den Heere ontvingen; voor het ouderpaar met begaafde kinderen, doch ook voor dien vader en die moeder, die van Hem ontvingen een, wat we dan noemen, „ongelukkig“ kind.

Willen zij graag, dat het hun kinderen wel zal gaan — en wie verlangt dat niet — dan zullen zij er naar staan, den Heere lief te hebben; Hem te hebben tot hun hoogste goed; al hun vertrouwen op Hem te stellen; Hem de eerste plaats in hun leven te geven; Hem steeds te vragen, wat Hij wil, dat ze zullen doen; Zijn wil te aanvaarden als een lichte last, ja als een vreugde; in voorspoed dankbaar te zijn, in tegenspoed geduldig, in alles een goed toevorstzigt te hebben op hun getrouwen God en Vader; in hun gebed met den Heere om te gaan gelijk een kind met zijn vader; van het hunne den Heere te geven, met groote blijdschap de eerstelingen en minstens de tienden; vergevensgezind te zijn jegens degenen, die hun kwaad deden; en dat alles zóó, dat de kinderen het even duidelijk zien en ervaren, als dat zij weten en ervaren, dat hun ouders hen liefhebben; zóó, dat het voor hen geen vraag is, of hun ouders wel vroom zijn, maar zóó, dat ze leeren wat vroom is, aan hetgeen ze van vader en moeder dagelijks zien en hooren.

Hebben we zóó den Heere lief, houden we zóó Zijn geboden (hoewel met veel gebrek, en nog slechts in beginsel), zijn we zoo leesbare brieven van Christus te midden van ons gezin en daarbuiten, dan mogen we pleiten, als we over onze kinderen de barmhartigheid des Heeren inroepen, op Zijn belofte: „Ik doe barmhartigheid aan duizenden dergenen, die Mij liefhebben en Mijne geboden onderhouden“.

HUISMAN.

Boekbespreking

Juliana Regina. Uitgeverij en Drukkerij Hollandia, Baarn.

In vaste gang heeft de Hollandia Drukkerij voor 1950 en ook voor 1951 een collectie van foto's met tekst van H.M. de Koningin gepubliceerd. De uitvoering is voornamelijk het onderwerp dankbaar, de druk uitstekend. Allen aanbevolen, niet alleen voor ouderen, doch ook voor kinderen.

REDACTIE.

LITERATUUR EN KUNST

Broeders en Zusters.

Het verheugt ons zeer U te kunnen mededelen, dat op onze oproep van enige weken geleden in deze kolommen vele reacties zijn binnengekomen, welke er in belangrijke mate toe hebben bijgedragen, ons op de ingeslagen weg te doen voortgaan.

Wij kunnen U thans berichten, dat de in het uitzicht gestelde vergadering te Zwolle D.V. gehouden zal worden op Zaterdag 17 November a.s., des middags te half vier in Hotel v. Gijtenbeek, Stationsplein 13. Dan zullen onze doelstellingen nader worden uiteengezet en wij koesteren de hoop, dat vele bezoekers met allerlei waardevolle ideeën zullen komen.

De persoonlijke uitnodigingen aan hen, die hun adhaesie met ons streven betuigden, zijn inmiddels verzonden. Evenwel zijn ook die sympathisanten, die thans voor het

Men ziet: er is in art. 33 der Ned. Gel. Bel. in het geheel geen sprake van een verzegeling van „aanwezige geloof“ of „aanwezige, inwendige genade“!

Wie dat toch beweren, lezen dit artikel zó, dat daarin gesproken wordt van t w e e e r l e i verzegeling door middel van de sacramenten.

De eerste verzegeling zou dan betrekking hebben op dat wat God ons in zijn woord te verstaan geeft.

De tweede, de eigenlijke, geldt dat wat God in de harten gewerkt werd en daar nu „aanwezig“ is. Maar deze interpretatie van art. 33 is beslist onjuist.

In art. 33 is in het geheel niet van een t w e e e r l e i verzegeling sprake.

Door het ene zelfde sacrament stelt God zowel wat Hij in zijn woord openbaart als wat Hij inwendig in onze harten doet aan onze uiterlijke zinnen voor.

Door het ene zelfde sacrament geeft Hij ons zowel zijn woord beter te verstaan alsook — en dit speciaal door de sacramentele handeling — dat wat Hij inwendig in onze harten doet, namelijk: de afwassing der zonden en de dagelijkse vernieuwing van ons leven.

Bovendien: de sacramenten worden hier niet waartekenen en zegelen genoemd van een inwendige en onzienlijke zaak, welke God reeds in de sacramentsgebruiker g e w e r k t heeft. Inderdaad, als het er zó stond, zou gezegd zijn, dat het sacrament een teken en zegel is van wat God in de ontvanger van het sacrament heeft tot stand gebracht en dus a a n w e z i g is.

Maar zo staat het er niet. We lezen eenvoudig, dat God door middel van de sacramenten — die zichtbare waartekenen en zegelen van een inwendige onzienlijke zaak! — i e t s i n o n s w e r k t. Steeds dóór werkt. Reeds sinds overoude tijden werkt.

eerst van onze plannen kennis nemen, of nalieten de vorige keer hun instemming te betuigen, hartelijk welkom op de vergadering. In principe staat zij immers open voor alle broeders en zusters.

Hoewel het voornamelijk van de bezoekers der vergadering zal afhangen, welke de definitieve vorm van ons „verband“ zal worden en wat het op te richten tijdschrift zal bieden, mogen we er toch alvast dit wel van zeggen:

Het ligt niet in de bedoeling een organisatie te stichten zoals wij die in de verschillende Bonden bezitten. Dit zou schade aan het Bondswerk kunnen teweegbrengen, terwijl wij juist het Bondswerk, — indien mogelijk en gewenst — willen dienen. In de tweede plaats moeten de kosten laag blijven.

Het gaat ons vooral om een eigen publicatiemogelijkheid, die wij in ons tijdschrift denken te vinden. En het zal dit periodiek zijn dat ons „verband“ op de een of andere wijze moet doen groeien.

Bedoeld tijdschrift zal uitingsmogelijkheden bieden en principiële voorlichting geven op alle terreinen van kunst en cultuur, welke voor ons openstaan. Niet alleen poëzie en litteraire proza zullen dus hierin een plaats vinden, maar eveneens b.v. beschouwingen over schilderkunst, bouwkunst en muziek, terwijl ook gestreefd zal worden naar regelmatige publicatie van kunsthistorische en -wijserige onderwerpen. Aan recensies zal een belangrijke plaats worden ingeruimd.

Bij de samenstelling van de redactie — waarvan onderstaand driemanschap slechts de voorlopige commissie vormt — zal met deze verscheidenheid vanzelfsprekend rekening worden gehouden.

Wij spreken de wens uit, dat de beoogde plannen mogen slagen in het geloof.

P. A. HEKSTRA.

M. SIESLING.

M. J. ROORDA.

G. Terborchstr. 6.

Leeuwarden.

GRONINGER Brieven

Als wij ingaan tegen de revolutionaire gedachte van een federatief Europa, zoals het thans inzonderheid van anti-revolutionaire zijde aangeprezen wordt, zegt men, dat wij dus de oorlog stellen boven de vrede. Het nationalisme boven de eenheid der volken tot kering van de gruwel van de krijg.

Ook in de dagen, toen men na de eerste wereldoorlog bezig ging de Geneefse volkenbond te vormen, werd tegenover hen, die bezwaren hadden, aangevoerd: dus gij wilt de toestand van heden, de ongebreidelde oorlogsvrijheid der staten en het huidige militaire stelsel handhaven. Gij vindt dit zeker mooi.

Zelfs de voorzichtige diplomaat, die van Karnebeek heette, onthield zich niet geheel van deze door en door valse argumentatie. Hij deed het uiteraard diplomatiek. Hij zei: het zou zo kunnen zijn.

Wanneer, zo heette het in de memorie van toelichting op het ontwerp tot aansluiting bij de volkenbond, wanneer men bezwaar maakt, dan zou men kunnen behoren tot degenen, die niet een andere organisatie begeren, maar integendeel de ongebreidelde oorlogsvrijheid der staten en hun tegenwoordige in zijn verdere ontwikkeling niet vol te houden militaire stelsel wensen te zien bestendigd.

Hiertegen kwam de heer Lohman aanstonds op.

Hij hechtte aan de volkenbond weinig waarde, sprak zelfs van een windel, maar hij liet de zo diplomatiek aangeklede opmerking niet zonder fijn protest voorbijgaan.

En tot aan de jongste dag werkt. Het gaat hier dus om een voortgaand historisch werk, dat God door middel van de sacramenten in de zijnen tot stand brengt. En niet om de verzegeling van wat in ons reeds door Gods Geest gewerkt is.

Hoe men het ook wendt en keert: het gaat in art. 33 om de ene verzegeling van de ene, rijke, volle belofte, waarin het volle heil is vervat.

En van een verzegeling van enige inwendige genade is hier geen sprake.

Deze Schriftuurlijke opvatting der sacramenten werd in de Gereformeerde Kerken steeds onbevogen en onbelemmerd geleerd.

Helenius de Cock, de zoon van Hendrik de Cock, doceerde aan de Theologische School te Kampen, dat niet ons geloof, onze trouw of onze oprechtheid, maar het verbond Gods door de sacramenten wordt verzegeld. De doop blijft naar zijn overtuiging, evenals de belofte van het evangelie — volkomen hetzelfde of die ontvangen wordt door Judas of Petrus. Met nadruk verwierp hij de voorstelling, dat de Geref. Kerken zouden leren, dat de sacramenten een verzegeling van de wedergeboorte zouden zijn ⁴⁰⁾.

Na De Cock en in navolging van hem beleed Prof. Lindeboom, en hij hield dat steeds vol, dat de doop niet betekent en verzegelt wat in de dopeling aanwezig is of verondersteld wordt in hem aanwezig te zijn, doch alleen de beloften van het Genadeverbond ons in het Evangelie geopenbaard ⁴¹⁾.

⁴⁰⁾ Historisch overzicht van de Formulieren van Eenheden enz., p. 66 v.; De leer der wedergeboorte volgens de Geref. Kerk, p. 15.

⁴¹⁾ Vijf stellingen enz., p. 17 v.

4. Met deze sacramenten, deze zichtbare waartekenen van een inwendige en onzienlijke zaak, deze verzegelde belofte, dringt God nu de harten der zijnen binnen en maakt daar, door middel van die sacramenten, de zaligheid, die Hij aan hen meedeelt, vast en bondig ⁴⁵⁾.

Dat kan geschieden, zo betoogt dit artikel verder, omdat God de Heilige Geest de sacramenten als zijn i n s t r u m e n t e n gebruikt, waarmee Hij, door de kracht des Geestes dat vast en bondig maken der zaligheid in ons tot stand brengt.

5. Dit werken Gods, door middel van de sacramenten, geschiedt nu, zoals elders in de belijdenis wordt geleerd, i n d e w e g d e s g e l o o f s.

Of, precieser gezegd: door het gelovig gebruik der sacramenten. Want de ongelovige ontvangt wel het sacrament — let wel h e t s a c r a m e n t, het waarachtige, volle sacrament en niet slechts water, brood en wijn — maar hij ontvangt uiteindelijk niet de betekende zaak. En zo ontvangt hij het sacrament tot zijn verdoemenis.

⁴⁵⁾ Men leze de zin: „Want het zijn zichtbare waartekenen en zegelen van een inwendige en onzienlijke zaak, door middel waarvan God in ons werkt“ enz., niet verkeerd! Men denke er namelijk aan, dat de woorden „door middel van“ terugslaan op „waartekenen en zegelen“ en niet op „een inwendige en onzienlijke zaak“. Die „waartekenen en zegelen“ en niet de „inwendige en onzienlijke zaak“ zijn het middel, waardoor God in ons werkt. De gedachte is dus deze, dat God door middel van de sacramenten, die waartekenen en zegelen zijn van een inwendige en onzienlijke zaak, in ons werkt door de kracht van de Heilige Geest. Dat de bedoeling van de belijdenis zó is blijkt onloochenbaar uit de (ook officiële) franse tekst. Daarin vinden we voor „door middel van“ namelijk moyennant lesquels.